EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 7. 2026
COM(2026) 353 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže na poľnohospodársky sektor

1. Úvod

V nariadení (EÚ) č. 1308/2013 o spoločnej organizácii trhov (ďalej len „nariadenie o spoločnej organizácii trhov“)[1] sa stanovujú podmienky uvádzania poľnohospodárskych výrobkov na vnútorný trh. Nariadenie je neoddeliteľnou súčasťou spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“) a vytvára harmonizované trhové a obchodné technické pravidlá, čím zabezpečuje trhovú orientáciu poľnohospodárskeho sektora v EÚ. V zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa poľnohospodárskemu sektoru priznáva osobitné postavenie, takže pravidlá hospodárskej súťaže uplatniteľné na poľnohospodárske výrobky sú prispôsobené osobitným charakteristikám tohto sektora [vrátane fragmentácie poľnohospodárstva (porovnaj s koncentráciou účastníkov v predchádzajúcom a ďalšom článku agropotravinárskeho dodávateľského reťazca), dlhých výrobných cyklov a značnej nestability spôsobenej klimatickými a prírodnými faktormi], pričom sa zohľadňujú ciele SPP. Európska komisia (ďalej len „Komisia“) predkladá túto správu Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 225 písm. d) nariadenia o spoločnej organizácii trhov. V súlade s uvedeným ustanovením sa v tejto správe opisuje, akým spôsobom sa pravidlá hospodárskej súťaže stanovené v nariadení o spoločnej organizácii trhov[2] uplatňujú na poľnohospodársky sektor vo všetkých členských štátoch[3].

Táto správa sa vzťahuje na obdobie od júla 2017 do júla 2025, pokiaľ ide o výnimky z pravidiel hospodárskej súťaže uvedené v nariadení o spoločnej organizácii trhov a o opis antitrustových vyšetrovaní[4].

---

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

2 Uplatňovanie výnimiek z článku 101 ods. 1 ZFEÚ je založené na vlastnom posúdení výrobcov, ktorí ho preto nemusia oznamovať Komisii. Táto správa teda vychádza najmä z formálnych žiadostí o stanovisko predložených Komisii, zo sťažností a z vyšetrovaní vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže z úradnej povinnosti, ako aj zo správ členských štátov.

3 Poľnohospodársky sektor zahŕňa výrobky uvedené v článku 1 ods. 2 a v prílohe I k nariadeniu o spoločnej organizácii trhov.

4 Predchádzajúca správa: správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Uplatňovanie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže na odvetvie poľnohospodárstva [COM(2018) 706 final] a pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k správe Komisie Európskemu parlamentu

Správa sa musí posudzovať s prihliadnutím na širšie hospodárske a politické súvislosti v predmetnom období. Európsky poľnohospodársky sektor v tom čase čelil viacerým závažným hospodárskym a hygienickým krízam, ako napríklad pandémii COVID-19, útočnej vojne Ruska proti Ukrajine, prudkému nárastu nákladov na energie a hnojivá, extrémnym poveternostným javom a pretrvávajúcim hygienickým hrozbám, ako sú choroby zvierat, na ktoré Komisia rázne reagovala[5].

V roku 2024 sa v rámci strategického dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ[6] (ďalej len „strategický dialóg“) odporúčalo, aby Komisia a členské štáty podporovali iniciatívy spolupráce medzi poľnohospodármi a ostatnými účastníkmi dodávateľského reťazca v súlade s článkom 210a nariadenia o spoločnej organizácii trhov s cieľom odmeniť poľnohospodárov za ich úsilie a investície v oblasti udržateľnosti. Strategický dialóg okrem toho zahŕňal výzvu, aby sa Komisia a členské štáty pri riešení problémov, ktorým čelia poľnohospodári v EÚ, „zdržali nadmerného zasahovania do trhu, ktoré obmedzuje hospodársku súťaž“.

V decembri 2024 navrhla Komisia opatrenia na posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci a na obnovenie dôvery v reťazci medzi jeho účastníkmi, a to vrátane návrhov týkajúcich sa pravidiel hospodárskej súťaže v poľnohospodárstve[7].

2. Uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v nariadení o spoločnej organizácii trhov na poľnohospodársky sektor vo všetkých členských štátoch

V ZFEÚ sa poľnohospodárskemu sektoru priznáva osobitné postavenie. Podľa článku 42 ZFEÚ sa pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určia Európsky parlament a Rada podľa článku 43 ods. 2 ZFEÚ a so zreteľom na päť cieľov SPP uvedených v článku 39 ZFEÚ. Súdny dvor Európskej únie uznal prednosť SPP pred cieľmi ZFEÚ v oblasti hospodárskej

a Rade – Uplatňovanie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže na odvetvie poľnohospodárstva [SWD(2018) 450 final].

5 Osobitná správa: Zabezpečenie dodávateľských reťazcov poľnohospodárskych výrobkov počas pandémie COVID-19.

6 Strategický dialóg o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ.

7 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci [COM(2024) 577 final].

súťaže[8]. Zároveň uznal, že zachovanie účinnej hospodárskej súťaže je jedným z cieľov SPP a spoločnej organizácie trhov[9].

Podľa článku 42 a článku 43 ods. 2 ZFEÚ sa v nariadení o spoločnej organizácii trhov stanovujú výnimky z uplatňovania článku 101 ods. 1 ZFEÚ špecifické pre poľnohospodárstvo. Tieto výnimky uvedené v správe Komisie z roku 2018 zahŕňajú všeobecné výnimky, ktoré môžu byť horizontálne [pre rozhodnutia, dohody alebo zosúladené postupy poľnohospodárov alebo výrobcov, alebo združení poľnohospodárov a organizácií výrobcov (OV) (články 152 a 209)] alebo vertikálne [pre dohody, rozhodnutia alebo zosúladené postupy uznaných medziodvetvových organizácií (MOO) (článok 210)] alebo zároveň horizontálne [uzavreté medzi skutočnými alebo potenciálnymi konkurentmi na rovnakej úrovni reťazca (napríklad poľnohospodármi)] aj vertikálne [ak sú uzavreté medzi účastníkmi pôsobiacimi na rôznych úrovniach reťazca (napríklad poľnohospodári uzatvárajúci dohodu so spracovateľmi) (článok 210a)]. Správa sa zaoberá aj výnimkami pre kolektívne vyjednávanie v sektore mlieka (článok 149), výnimkami v prípadoch vážnej nerovnováhy na trhu (článok 222) a výnimkami súvisiacimi s riadením ponuky pre konkrétne výrobky a sektory (články 166a, 167 a 167a).

2.1. Horizontálna spolupráca (články 209, 149 a 152 nariadenia o spoločnej organizácii trhov)

Článok 209 nariadenia o spoločnej organizácii trhov

V článku 209 sa stanovuje, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa neuplatňuje na dohody, rozhodnutia alebo zosúladené postupy poľnohospodárov, združení poľnohospodárov, uznaných organizácií výrobcov alebo uznaných združení organizácií výrobcov, ktoré sa týkajú výroby alebo predaja poľnohospodárskych výrobkov alebo používania spoločných zariadení na skladovanie, úpravu alebo spracovanie poľnohospodárskych výrobkov, pokiaľ by ich uplatňovanie neohrozilo dosiahnutie cieľov SPP uvedených v článku 39 ZFEÚ.

---

8 Rozsudok z 29. októbra 1980, Maizena, 139/79, EU:C:1980:250, bod 23; rozsudok z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, C-280/93, EU:C:1994: 367, bod 61; rozsudok z 19. septembra 2013, Panellionios Szdesmos Viomichanion Metapoiisis Paknou, C-373/11, EU: C: 2013: 567, bod 39, naposledy pripomenutý v rozsudku zo 14. novembra 2017, APVE a i., C-671/15, EU:C:2017:860, bod 37.

9 Rozsudok z 9. septembra 2003, Milk Marque a National Farmers' Union, C-137/00, ECLI:EU:C:2003:429, bod 57; rozsudok zo 14. novembra 2017, APVE a i., C-671/15, EU:C:2017:860, body 37 a 48.

Dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy, ktoré spĺňajú podmienky článku 209, sa nezakazujú a ani sa nevyžaduje žiadne predchádzajúce rozhodnutie týkajúce sa ich povolenia. Príslušné hospodárske subjekty však môžu požiadať Komisiu o stanovisko týkajúce sa zlučiteľnosti týchto dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov s cieľmi SPP.

Komisia sa doteraz zaoberala jednou žiadosťou o stanovisko podľa článku 209. Bolo to v roku 2020, keď vydala kladné stanovisko k žiadosti, ktorú predložilo španielske združenie poľnohospodárskych družstiev *Cooperativas agro-alimentarias* (CAA), pokiaľ ide o zlučiteľnosť mechanizmu na stabilizáciu španielskeho trhu s olivovým olejom s cieľmi SPP[10] prostredníctvom dobrovoľného skladovania olivového oleja.

Mechanizmus sa týkal týchto kategórií olivového oleja vyrábaného družstvami, ktoré sú členmi združenia: extra panenský olivový olej, panenský olivový olej a lampantový panenský olivový olej. Odvetvie čelí výrazným každoročným výkyvom vo výrobe v dôsledku biologických cyklov olivovníkov a poveternostných podmienok. To vedie k obdobiam nadmernej ponuky alebo nedostatku, čo spôsobuje veľkú volatilitu cien a finančnú nestabilitu výrobcov.

Družstvá, ktoré sú členmi združenia, preto navrhli, aby sa určitá časť prebytočného objemu olivového oleja skladovala na obmedzené obdobie. Cieľom bolo dosiahnuť lepšiu rovnováhu medzi ponukou a dopytom, ktorá by podporila príjmy poľnohospodárov. Účasť na mechanizme zostala dobrovoľná a Komisia zistila, že dohody združenia CAA a družstiev, ktoré sa zúčastňujú na mechanizme, boli zlučiteľné s dosahovaním cieľov SPP a neviedli k vylúčeniu hospodárskej súťaže.

Dánsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže nezávisle od toho v roku 2019 vyšetroval niekoľko dohôd medzi výrobcami ekologických vajec a baliarňami vajec, ktorých cieľom bolo prispôsobiť výrobu dopytu, ktorý určovali baliarne, a zároveň medzi nimi zachovať exkluzívny dodávateľský vzťah. Cieľom dohôd bolo nakoniec zachovať vyššiu cenu pre takýchto výrobcov vajec bez stanovenia konkrétnej cenovej úrovne. Vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže posudzoval, či by dohody mohli spĺňať podmienky článku 209 nariadenia o spoločnej organizácii trhov. Na základe dostupných informácií nenašiel vnútroštátny orgán na

[10] Stanovisko Komisie: Opinions on compatibility (Stanoviská k zlučiteľnosti) – Európska komisia.

ochranu hospodárskej súťaže dôvody na pokračovanie vo vyšetrovaní a v roku 2020 ho ukončil bez rozhodnutia.

Článok 149 nariadenia o spoločnej organizácii trhov

Podľa článku 149 nariadenia o spoločnej organizácii trhov môže uznaná organizácia výrobcov alebo uznané združenie organizácií výrobcov viesť kolektívne rokovania v mene svojich členov – poľnohospodárov o zmluvách o dodávke surového mlieka, pokiaľ ide o časť spoločnej výroby alebo celú spoločnú výrobu.

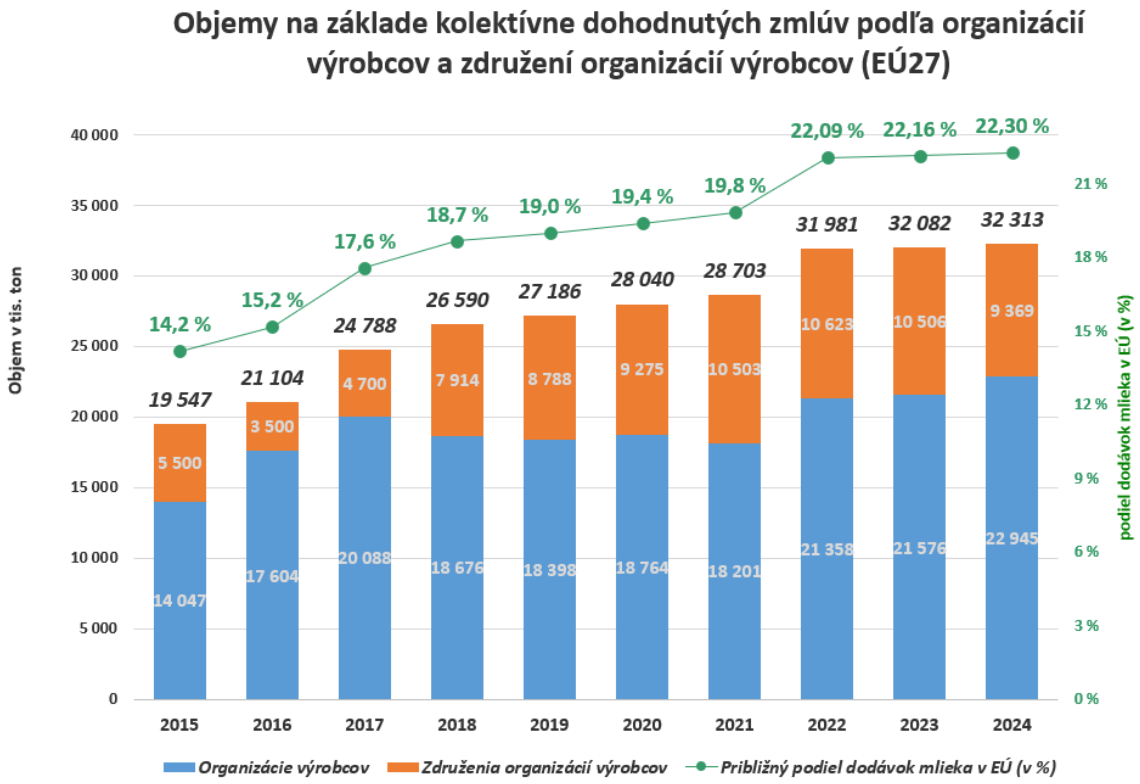
Deväť členských štátov[11] nahlásilo dodávky surového mlieka v roku 2024 na základe zmlúv kolektívne dohodnutých v súlade s týmto ustanovením. Objem, o ktorom spoločne rokovali uznané organizácie výrobcov a uznané združenia organizácií výrobcov, predstavoval viac ako 32,3 milióna ton, čo zodpovedá približne 22 % celkových dodávok mlieka v EÚ v roku 2024. V Česku sa 78 % ročného zberu mlieka uskutočnilo na základe kolektívne dohodnutých zmlúv, v Nemecku to bolo 48 % a vo Francúzsku 49 %.

Od roku 2018 zaznamenala EÚ nárast percentuálneho podielu dodávok mlieka v EÚ na základe kolektívne dohodnutých zmlúv podľa článku 149 nariadenia o spoločnej organizácii trhov[12], a to z 18,7 % v roku 2018 na 22,2 % v roku 2024[13].

11 BE, BG, CZ, DE, ES, FR, NL, SK, FI.

12 Nárast množstva kolektívnych rokovaní sa pripisuje zvýšeniu počtu organizácií výrobcov/združení organizácií výrobcov a úspechu samotného mechanizmu.

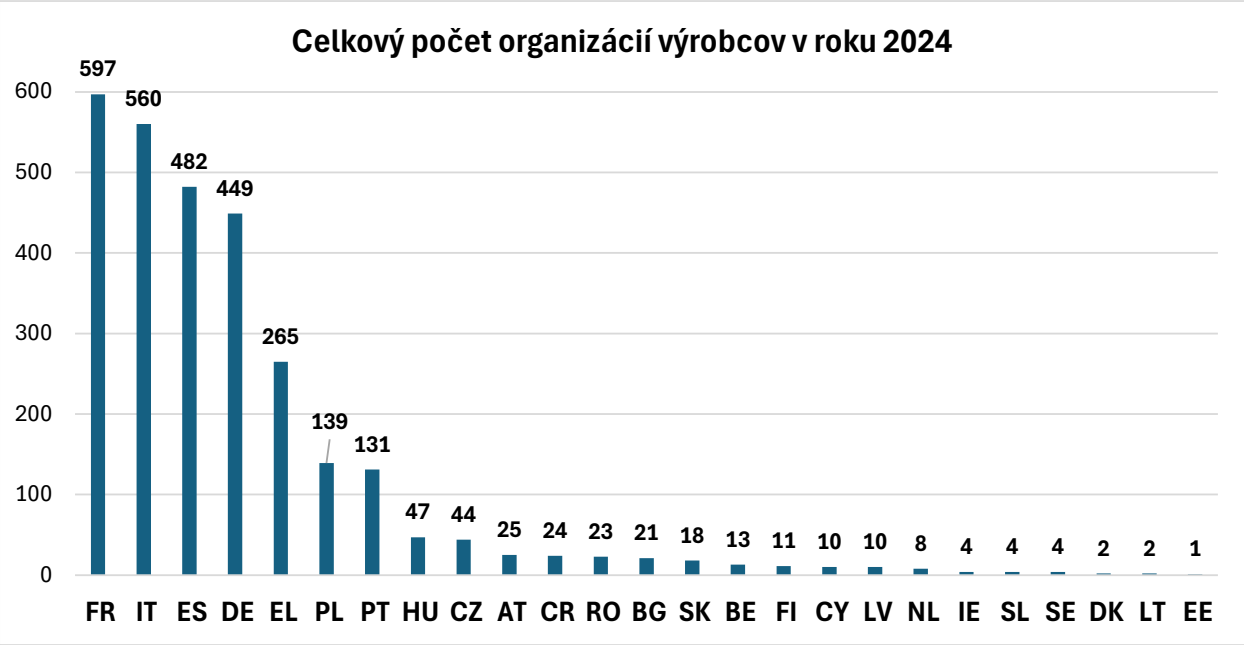
13 Na základe oznámenia členských štátov podľa článku 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 511/2012 z 15. júna 2012 o oznámeniach týkajúcich sa organizácií výrobcov, medziodvetvových organizácií, zmluvných rokovaní a zmluvných vzťahov podľa nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 v sektore mlieka a mliečnych výrobkov (Ú. v. EÚ L 156, 16.6.2012, s. 39).

Článok 152 ods. 1a nariadenia o spoločnej organizácii trhov

V článku 152 ods. 1a sa stanovuje výslovné vylúčenie z článku 101 ods. 1 ZFEÚ pre uznanú organizáciu výrobcov alebo uznané združenie organizácií výrobcov, ktoré plánuje výrobu, optimalizuje výrobné náklady, uvádza na trh poľnohospodárske výrobky a rokuje o zmluvách o ich dodávkach, a to v mene svojich členov v súvislosti s celou ich produkciou alebo jej časťou. Na to, aby organizácie mohli využiť toto výslovné vylúčenie, musia skutočne vykonávať hospodársku činnosť, ako je spoločné skladovanie, distribúcia, spoločné nakladanie s odpadom alebo spoločná propagácia. Uznané organizácie výrobcov nemajú žiadnu predbežnú ani *ex post* oznamovaciu povinnosť, aby sa mohli odvolávať na toto ustanovenie. Predpokladá sa, že väčšina organizácií využíva toto ustanovenie pri svojej činnosti na základe vlastného posúdenia.

V roku 2024 bolo v EÚ 2 894 uznaných organizácií výrobcov a 90 uznaných združení organizácií výrobcov[14]. V mnohých sektoroch nie sú organizácie výrobcov uznané v zmysle nariadenia o spoločnej organizácii trhov, hoci mnohé z nich spĺňajú kritériá na uznanie; plánujú výrobu alebo uvádzajú na trh výrobky svojich členov a rokujú o zmluvách o dodávkach poľnohospodárskych výrobkov v mene svojich členov bez toho, aby využívali výnimky z pravidiel hospodárskej súťaže[15].

[14] Na základe oznámení predložených členskými štátmi do júna 2025 podľa článku 5 ods. 1 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2016/232 z 15. decembra 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o určité aspekty spolupráce výrobcov (Ú. v. EÚ L 44, 19.2.2016, s. 1).

[15] Pozri v tejto súvislosti vysvetľujúcu poznámku Komisie k návrhu o neuznaných organizáciách výrobcov, ktorú uverejnila Rada: WK 3897/2025 INIT, pdf, pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Strengthening the position of farmers in the food supply chain (Posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci), sprievodný dokument k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci [COM(2024) 577 final/2].

2.2. Vertikálna spolupráca (články 210 a 172b nariadenia o spoločnej organizácii trhov)

Článok 210 nariadenia o spoločnej organizácii trhov

V článku 210 sa uvádza, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa neuplatňuje na dohody, rozhodnutia alebo zosúladené postupy uznaných medziodvetvových organizácií, ktoré sú potrebné na dosiahnutie cieľov medziodvetvových organizácií uvedených v článku 157 ods. 1 písm. c) nariadenia o spoločnej organizácii trhov[16] a ktoré nie sú nezlučiteľné s pravidlami EÚ podľa článku 210 ods. 4[17].

Takéto dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy, ktoré spĺňajú podmienky článku 210 nariadenia o spoločnej organizácii trhov, sa nezakazujú a ani sa nevyžaduje žiadne predchádzajúce rozhodnutie týkajúce sa ich povolenia. Uplatňovanie výnimky je založené na vlastnom posúdení dotknutých organizácií. Je však možné požiadať Komisiu o stanovisko týkajúce sa zlučiteľnosti týchto dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov s článkom 210[18]. V súčasnosti v EÚ existuje 134 uznaných medziodvetvových organizácií.

Od roku 2018 sa Komisia zaoberala štyrmi prípadmi vertikálnej spolupráce podľa článku 210[19]; tri prípady sa týkali cenových ukazovateľov a jeden súvisel s obchodnými normami. Komisia vo všetkých prípadoch zistila, že opatrenia možno vyhlásiť za zlučiteľné s právom EÚ, pretože nespĺňajú podmienky článku 210 ods. 4.

Po prvé, centrum *Centre national interprofessionnel de l'économie laitière* (CNIEL), ktoré je uznávanou medziodvetvovou organizáciou v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, v roku 2019

---

16 Rovnako ako podobné ciele v sektore olív a tabaku.

17 Medzi tieto podmienky patrí okrem iného neexistencia stanovenia cien alebo rozdelenia trhu.

18 Článok 210 nariadenia o spoločnej organizácii trhov bol v decembri 2021 zmenený nariadením (EÚ) 2021/2117, ktorým sa zaviedli zmeny predchádzajúceho postupu vrátane zrušenia predchádzajúceho systému predchádzajúceho oznamovania dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov Komisii a zavedenia možnosti požiadať o stanovisko.

19 V troch ďalších prípadoch Komisia rozhodla pred rokom 2018. V roku 2017 zistila Komisia, že žiadosť predložená združením Comité national interprofessionnel de la Pomme de Terre (CNIPT) týkajúca sa cenových ukazovateľov zemiakov je v súlade s článkom 210 nariadenia o spoločnej organizácii trhov: 1f9b4fda-8007-4b9b-9c06-56c7956be36a_fr, v roku 2015 preskúmala Komisia oznámenie predložené centrom CNIEL o platobných sieťach na mlieko a nevzniesla žiadne námietky: a1002532-be97-43c3-ab5e-7a5c023b754c_en a v roku 2013 preskúmala Komisia dohodu o hospodárskych ukazovateľoch pre mlieko a mliečne výrobky, ktorú predložilo centrum CNIEL, a zistila, že je zlučiteľná s právom EÚ: 29301f3c-dd63-48a0-aa42-b60fd5845147_fr.

navrhlo[20] vytvorenie trhového prehľadu, ktorý by obsahoval 26 ekonomických ukazovateľov zahŕňajúcich aspekty, ako je objem mlieka a mliečnych výrobkov, súvisiaca cena, náklady a marže na rôznych stupňoch dodávateľského reťazca, a zriadenie strediska na sledovanie trhu zameraného na šesť ukazovateľov výrobných nákladov a cien na úrovni nákladov konvenčného, ekologického a horského mlieka.

Po druhé, Komisia v roku 2021 preskúmala opatrenie, ktoré navrhlo združenie *Association Interprofessionnelle de la Banane* (AIB), uznaná medziodvetvová organizácia v odvetví banánov[21]. Cieľom opatrenia bolo vytvoriť a šíriť trhový ukazovateľ na úrovni veľkoobchodu v metropolitnom Francúzsku, ktorý by informoval hospodárske subjekty o vývoji cien banánov predávaných veľkoobchodníkmi maloobchodníkom a nakupovaných zariadeniami spoločného stravovania, reštauráciami a centrálnymi obstarávacím organizáciami.

Po tretie, Komisia v tom istom roku preskúmala požiadavku centra CNIEL na vytvorenie a šírenie trhového ukazovateľa pre štyri druhy syra s chráneným označením pôvodu (CHOP) (Cantal, Auvergne blue, Ambert a Saint-Nectaire) a ich vedľajšie výrobky (maslo a sušená srvátka) v regióne Auvergne vo Francúzsku[22].

Vo všetkých troch prípadoch bolo cieľom trhových ukazovateľov zlepšiť transparentnosť trhu tým, že sa hospodárskym subjektom poskytnú rozsiahle a komplexné informácie. Vďaka bežne dostupným ukazovateľom by sa znížila informačná asymetria a volatilita cien tým, že by sa zlepšilo pochopenie trhu vo všetkých fázach. Lepšia znalosť trhových trendov by zasa umožnila hospodárskym subjektom v dodávateľskom reťazci prijímať lepšie informované výrobné a investičné rozhodnutia.

Komisia napokon v roku 2024 posúdila žiadosť o stanovisko k zlučiteľnosti opatrenia týkajúceho sa triedenia jabĺk podľa hmotnosti v prípade jabĺk, ktoré sa vyrábajú a sú určené na uvedenie na trh vo Francúzsku[23].

---

20 Stanovisko Komisie: *9160b4d9-6168-4c10-b6a4-314d7849a58b_en.

21 Stanovisko Komisie: agriculture.ec.europa.eu/document/download/cab818ee-c187-4a14-8635-a9fda51a9cc9_en?filename=c-2021-1437-commission-decision_en.pdf.

22 Stanovisko Komisie: f033b677-0932-4fee-8b83-85e7a0caa63c_en.

23 Stanovisko Komisie: 3e7b4934-d539-41ca-8228-b0a8721b449a_en.

Dohoda mala v tomto prípade za cieľ dosiahnuť niekoľko kľúčových cieľov podľa článku 157 ods. 1 písm. c) nariadenia o spoločnej organizácii trhov. Zvýšili sa ňou znalosti a transparentnosť trhu pre členov tejto medziodvetvovej organizácie štandardizáciou trhových údajov pomocou spoločnej jednotky merania, čím sa zlepšila predvídateľnosť pre hospodárske subjekty na dodávateľskom stupni reťazca a zjednodušili sa vzťahy v ďalšom článku reťazca. Dohoda uľahčila lepšiu koordináciu pri uvádzaní výrobkov na trh prijatím triedenia podľa hmotnosti, čím sa zefektívnili pravidlá uvádzania na trh a znížila sa neistota alebo konflikty medzi hospodárskymi subjektmi. Okrem toho sa v nej stanovili veľkostné rozsahy, ktoré sa prekrývajú, čím sa umožnilo hospodárskym subjektom vybrať si predajný segment, v ktorom chcú umiestniť svoje výrobky, podľa požiadaviek dopytu. Tento prístup umožnil odstrániť neistotu a optimalizovať predaj. Okrem toho sa tým podporilo zvyšovanie kvality v celom reťazci výroby a uvádzania na trh tým, že sa znížili riziká, ako je napríklad otlačenie, prostredníctvom triedenia podľa hmotnosti, a zároveň sa umožnilo hospodárskym subjektom zohľadniť hustotu výrobku a obsah cukru, aby sa zabezpečilo, že výrobky uvádzané na trh sú zrelé. Dohoda pomohla znížiť množstvo odpadu a nakladať s ním tým, že obmedzila manipuláciu s ním počas nákupu, čím sa znížila miera znehodnotenia a strát výrobku a zároveň sa splnili očakávania spotrebiteľov.

Článok 172b nariadenia o spoločnej organizácii trhov

Podľa článku 172b môžu uznané medziodvetvové organizácie pôsobiace v sektore vinohradníctva a vinárstva poskytovať nepovinné usmerňujúce cenové ukazovatele týkajúce sa predaja hrozna na produkciu vína s chráneným označením pôvodu (CHOP) alebo s chráneným zemepisným označením (CHZO) za predpokladu, že sa takýmto usmernením nezlikviduje hospodárska súťaž v prípade podstatnej časti predmetných výrobkov.

Podľa tohto ustanovenia neexistuje povinnosť oznamovať tieto opatrenia Komisii a podľa vedomosti Komisie sa toto ustanovenie doteraz neuplatňovalo.

2.3. Dohody o udržateľnosti (článok 210a nariadenia o spoločnej organizácii trhov)

Nariadením (EÚ) 2021/2117[24] sa do nariadenia o spoločnej organizácii trhov zaviedlo nové ustanovenie (článok 210a), ktorým sa z rozsahu pôsobnosti článku 101 ods. 1 ZFEÚ vylučujú dohody medzi výrobcami alebo medzi výrobcami a inými hospodárskymi subjektmi v agropotravinárskom dodávateľskom reťazci (napríklad na úrovni spracovania alebo distribúcie) zamerané na dosiahnutie normy udržateľnosti, ktorá je vyššia ako norma stanovená právnymi predpismi EÚ alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi. Nariadenie nadobudlo účinnosť v decembri 2021.

Na to, aby hospodárske subjekty mohli využiť toto vylúčenie, sa musia snažiť dosiahnuť vyššie normy, ktorých cieľom je prispieť k: i) ochrane životného prostredia; ii) zníženiu používania pesticídov alebo nebezpečenstva antimikrobiálnej rezistencie, alebo k iii) zdraviu zvierat a dobrým životným podmienkam zvierat. V týchto prípadoch môžu hospodárske subjekty uzatvárať dohody, ktoré by inak patrili do rozsahu pôsobnosti článku 101 ods. 1 ZFEÚ, a to za predpokladu, že všetky obmedzenia hospodárskej súťaže, na ktorých sa dohodnú, sú nevyhnutné na dosiahnutie požadovaných noriem udržateľnosti.

V decembri 2023 prijala Komisia usmernenia o podmienkach uplatňovania článku 210a[25]. Tieto usmernenia obsahujú podrobné usmernenie k výkladu vyňatia, ako aj množstvo príkladov možných dohôd, ktoré by patrili do jeho rozsahu pôsobnosti.

Dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v článku 210a, sa nezakazujú a ani sa nevyžaduje predchádzajúce rozhodnutie v tomto zmysle. Uplatňovanie výnimky je založené na vlastnom posúdení. Výrobcovia však môžu požiadať Komisiu o stanovisko týkajúce sa zlučiteľnosti týchto dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov s článkom 210a.

---

[24] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 262).

[25] Usmernenia Komisie o vyňatí dohôd o udržateľnosti medzi poľnohospodárskymi výrobcami podľa článku 210a nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 z rozsahu pôsobnosti článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C, C/2023/1446, 8.12.2023).

Komisia vydala svoje prvé stanovisko podľa článku 210a v júli 2025 a týkalo sa dohody o udržateľnosti vo francúzskom sektore vinohradníctva a vinárstva[26]. Cieľom dohody je zachovať súčasnú úroveň udržateľnosti dosiahnutú v sektore vinohradníctva a vinárstva v regióne Okcitánia prostredníctvom uplatňovania noriem ekologického poľnohospodárstva a vysokej environmentálnej hodnoty (*haute valeur environnementale*, HVE). V súvislosti s krízou, ktorá ovplyvňuje francúzsky trh s vínom, existuje riziko, že výrobcovia týchto udržateľnejších vín prejdú na ekonomicky atraktívnejšiu konvenčnú výrobu vína alebo opustia trh, napríklad prostredníctvom národného programu vyklčovania. S cieľom znížiť toto riziko sa v dohode stanovuje nezáväzná orientačná cena za hromadný nákup vína na úrovni, ktorá pokrýva náklady a maržu do výšky 20 %. Komisia zistila, že dohoda je zlučiteľná s článkom 210a.

2.4. Krízové opatrenia (článok 222 nariadenia o spoločnej organizácii trhov)

Článok 222 umožňuje Komisii v obdobiach vážnej nerovnováhy na trhoch prijať vykonávacie akty na účely toho, aby sa článok 101 ods. 1 ZFEÚ nevzťahoval na konkrétne typy dohôd a rozhodnutí poľnohospodárov, združení poľnohospodárov, uznaných organizácií výrobcov, uznaných združení organizácií výrobcov a uznaných medziodvetvových organizácií, a to pod podmienkou, že takéto dohody a rozhodnutia nenarušia riadne fungovanie vnútorného trhu a ich výlučným cieľom je stabilizovať dotknutý sektor.

Komisia 22. januára 2024 predložila Európskemu parlamentu a Rade samostatnú správu[27] o použití krízových opatrení vrátane opatrení prijatých podľa článku 222 v období od 1. januára 2014 do konca roka 2023.

Od obdobia, na ktoré sa uvedená správa vzťahuje, neboli prijaté žiadne ďalšie opatrenia podľa článku 222.

---

[26] Stanovisko Komisie: 86f5a339-ee2d-430f-8e29-5fb56770ba14_en.

[27] Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Použitie krízových opatrení prijatých podľa článkov 219 až 222 nariadenia o spoločnej organizácii trhov [COM(2024) 12 final].

2.5. Prispôsobenie ponuky (články 166a, 167 a 167a nariadenia o spoločnej organizácii trhov)

Článok 166a nariadenia o spoločnej organizácii trhov

Podľa článku 166a môže uznaná organizácia výrobcov, uznaná medziodvetvová organizácia alebo skupina výrobcov spojených so zemepisným označením požiadať členský štát, aby stanovil záväzné pravidlá regulácie ponuky výrobkov s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením. Tento článok zavedený v roku 2021 nahrádza predchádzajúce ustanovenia týkajúce sa syra (článok 150) a šunky (článok 172) a uplatňuje sa na všetky poľnohospodárske výrobky, na ktoré sa vzťahujú zemepisné označenia.

V období, na ktoré sa vzťahuje táto správa, bolo Komisii oznámených niekoľko prípadov podľa ustanovení platných pred rokom 2021 alebo podľa nových ustanovení v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré sa týkajú výrobkov s CHOP alebo CHZO Asiago, Grana Padano a Parmigiano Reggiano v Taliansku a Reblochon, Gruyère, Raclette de Savoie, Tomme de Savoie, Emmental de Savoie, Abondance, Beaufort a Comté vo Francúzsku[28].

Pravidlá zamerané na zabezpečenie pridanej hodnoty kvalitných výrobkov s CHOP alebo CHZO boli zavedené pre dva mäsové výrobky (šunka): Prosciutto di Parma (od 28. decembra 2017 do decembra 2020)[29] a Prosciutto di San Daniele (od 1. januára 2021 do 31. decembra 2023)[30]. Pravidlá pre oba výrobky boli predĺžené do roku 2026[31].

Hlavným cieľom týchto opatrení je prispôsobiť ponuku príslušných výrobkov s CHOP/CHZO dopytu. Neustálym monitorovaním výroby a vývoja trhu a prispôsobovaním objemu výroby sa má predchádzať veľkým nerovnováham medzi ponukou a dopytom, ktoré by viedli k výkyvom a vážnym dôsledkom pre celý dodávateľský reťazec. Cieľom opatrení je aj podporiť výrobu

---

28 V prípade syra Asiago: NOTIFICA PIANO REGOLAZIONE OFFERTA FORMAGGIO ASIAGO DOP, v prípade syra Grana Padano: Notifica piano regolazione offerta formaggio grana padano DOP, v prípade syra Parmigiano Reggiano: Regulation of supply Parmigiano Reggiano (Regulácia ponuky syra Parmigiano Reggiano), v prípade syrov Reblochon, Gruyère, Raclette de Savoie, Tomme de Savoie, Emmental de Savoie, Abondance, Beaufort a Comté: e8eac044-1136-4a7d-bdfb-95ecc89eb42a_en.

29 Masaf – Decreto 28 dicembre 2017.

30 Masaf – Decreto approvazione del piano di regolazione dell'offerta del prosciutto San Daniele DOP – 2021-2023.

31 https://www.prosciuttodiparma.com/wp-content/uploads/2024/01/Piano-di-Regolazione-dellOfferta-2024-2026-29-gennaio.pdf, https://www.regione.fvg.it/rafvg/export/sites/default/RAFVG/economia-imprese/agricoltura-foreste/FOGLIA32/allegati/Piano_Regolazione_Offerta_2024-2026_REV_01.pdf.

s pridanou hodnotou a zabezpečiť spravodlivé odmeňovanie výrobcov. Zároveň je veľmi dôležité zabezpečiť, aby bol výrobok dostupný na trhu.

Článok 167 nariadenia o spoločnej organizácii trhov

Podľa článku 167 môžu producentské členské štáty za určitých podmienok stanoviť pravidlá uvádzania na trh na účely regulácie ponuky, najmä prostredníctvom rozhodnutí uznaných medziodvetvových organizácií, a to s cieľom zlepšiť a stabilizovať fungovanie spoločného trhu s vínom.

Španielsko oznámilo v roku 2020 opatrenie[32], ktorým sa stanovuje všeobecné pravidlo obmedzujúce maximálny výnos úrody na pozemkoch určených na výrobu vína mimo rozsahu pôsobnosti CHOP alebo CHZO[33] (18 000 kg/ha v prípade červeného vína a 20 000 kg/ha v prípade bieleho vína) a vymedzuje sa možné použitie hrozna z väčších pozemkov. Tieto pravidlá boli zavedené v roku 2020 ako dodatočné ustanovenia do španielskej vyhlášky z roku 2014, ktorou sa vo všeobecnosti vykonáva článok 167[34].

Francúzsko oznámilo prijatie niekoľkých pravidiel uvádzania na trh počas predmetného obdobia s cieľom vytvoriť rezervné zásoby s podielom základných vín vyrobených v regiónoch Champagne[35], Languedoc[36] (2020) a Cognac[37] (2019).

Článok 167a nariadenia o spoločnej organizácii trhov

Nariadením (EÚ) 2020/2220[38] sa do nariadenia o spoločnej organizácii trhov zaviedol článok 167a, aby mohli producentské členské štáty na účely regulácie ponuky stanoviť pravidlá

---

32 Real Decreto 557/2020, de 9 de junio.

33 Maximálne výnosy vín chránených označením pôvodu alebo zemepisným označením sú stanovené v ich špecifikácii výrobku.

34 Real Decreto 774/2014, de 12 de septiembre.

35 Arrêté du 18/10/2017, Arrêté du 03/10/18, Arrêté du 9/12/19, Arrêté du 13/03/20.

36 Arrêté du 11/02/20.

37 Arrêté du 25/11/2019.

38 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2220 z 23. decembra 2020, ktorým sa stanovujú určité prechodné ustanovenia týkajúce sa podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) v rokoch 2021 a 2022 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a (EÚ) č. 1307/2013, pokiaľ ide o zdroje a uplatňovanie v rokoch 2021 a 2022, a nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o zdroje a distribúciu tejto podpory v rokoch 2021 a 2022 (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 1).

uvádzania na trh s cieľom zlepšiť a stabilizovať fungovanie spoločného trhu s olivovým olejom. Členské štáty neoznámili Komisii žiadne rozhodnutia, ktoré by prijali podľa tohto článku.

3. Vyšetrovania Komisie a vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v poľnohospodárskom sektore

V období od júla 2017 do júla 2025 ukončili orgány na ochranu hospodárskej súťaže v EÚ[39] približne 110 vyšetrovaní v poľnohospodárskom sektore a 20 vyšetrovaní stále prebieha, čo predstavuje celkovo 130 vyšetrovaní. Najvyšší počet vyšetrovaní vykonali orgány na ochranu hospodárskej súťaže v Grécku (27 prípadov), po nich nasledovala Komisia (12 prípadov) a Francúzsko (12 prípadov), Dánsko (11 prípadov) a Rakúsko (10 prípadov).

3.1. Hlavné kategórie výrobkov/sektory, ktoré boli predmetom vyšetrovania

Vyšetrovania orgánov na ochranu hospodárskej súťaže sa týkajú širokého spektra poľnohospodárskych výrobkov, no najčastejšie boli predmetom vyšetrovania tieto kategórie výrobkov: mlieko a mliečne výrobky (25 %), ovocie a zelenina (19 %), mäso (13 %) a vajcia (6 %). Niekoľko vyšetrovaní sa takisto uskutočnilo v kategóriách cukru (5 %), obilnín (5 %) a osív (4 %).

3.2. Subjekty, ktoré boli predmetom vyšetrovania

Subjekty, ktoré boli predmetom vyšetrovania orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, sú: výrobcovia[40] (36 %), združenia poľnohospodárskych výrobcov (14 %), veľkoobchodné subjekty (12 %), organizácie výrobcov (9 %), individuálni poľnohospodárski výrobcovia (9 %), maloobchodné subjekty (8 %) a rôzne iné subjekty vrátane priemyselných združení, medziodvetvových organizácií a združení vývozcov (13 %).

---

[39] Pojem „orgány na ochranu hospodárskej súťaže“ zahŕňa Komisiu aj vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže.

[40] V tejto správe sa pod pojmom výrobcovia rozumejú subjekty, ktoré vyrábajú potraviny spracovaním jednej alebo viacerých zložiek (bez ohľadu na to, či sú tieto zložky poľnohospodárskymi výrobkami alebo nie). Pojem zahŕňa spracovateľov (teda subjekty, ktoré spracúvajú jeden alebo viac poľnohospodárskych výrobkov na iné výrobky).

Subjektmi, ktoré sa najčastejšie vyskytujú vo vyšetrovaniach, sú výrobcovia. Francúzsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže napríklad vyšetril a vydal rozhodnutie o koordinácii medzi veľkými výrobcami potravín, pokiaľ ide o cenu platenú na hornom trhu za nákup vykostených kusov chudého bravčového mäsa (predovšetkým *jambon supérieur maigre* alebo JSM, ktoré sa používajú na výrobu dusenej šunky) z bitúnkov a predajnú cenu na dolnom trhu za predaj surových/sušených a dusených údenín (ako sú klobásy, suché salámy, salámy rosette, paštéty, rillette, dusené šunky) veľkým maloobchodným subjektom pod vlastnými značkami alebo v rámci ekonomických radov.

3.3. Poľnohospodári sú najväčším zdrojom vyšetrovania

Orgány na ochranu hospodárskej súťaže začali väčšinu vyšetrovaní z vlastného podnetu (na základe postupov z úradnej povinnosti) po tom, ako sa prostredníctvom informácií o trhu dozvedeli o možnom protisúťažnom konaní. Okrem toho začali vyšetrovania na základe sťažností (od dodávateľov, konkurentov alebo zákazníkov).

Sťažovatelia boli rôzni a zahŕňali najmä: poľnohospodárskych výrobcov (24 %), výrobcov (21 %), maloobchodníkov (16 %), združenia poľnohospodárskych výrobcov (13 %), organizácie výrobcov (11 %), jednotlivcov (11 %) a veľkoobchodníkov (4 %).

Z údajov vyplýva, že samotní poľnohospodárski výrobcovia alebo poľnohospodárski výrobcovia združení do určitého partnerstva (organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov) sú najdôležitejším zdrojom sťažností, ktoré predstavujú približne polovicu sťažností, a v konečnom dôsledku aj najvýznamnejším zdrojom antitrustových vyšetrovaní (vrátane informácií o trhu, ktoré poskytujú orgánom na ochranu hospodárskej súťaže). Poľnohospodárski výrobcovia však občas svoje sťažnosti zverejňujú, keď ich predkladajú orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, a tým znižujú pravdepodobnosť, že tieto orgány budú môcť zhromaždiť dôkazy o možných porušeniach.

3.4. Výsledky vyšetrovaní

V predmetnom období bolo uzavretých 110 antitrustových vyšetrovaní v poľnohospodárskom sektore, ktoré viedli k týmto trom rôznym druhom výsledkov:

a) rozhodnutia o porušení s pokutou (približne štvrtina uzatvorených prípadov), t. j. orgány na ochranu hospodárskej súťaže žiadali, aby subjekt zastavil porušovanie a zaplatil peňažnú pokutu;
b) rozhodnutia o záväzkoch (šesť prípadov), t. j. orgány na ochranu hospodárskej súťaže nedospeli k záveru o tom, či došlo k porušeniu, a prijali rozhodnutie, ktorým sa záväzky navrhnuté subjektom, ktorý je predmetom vyšetrovania, stávajú právne záväznými, čím sa odstraňujú akékoľvek možné obavy z narušenia hospodárskej súťaže;
c) prípady uzavreté bez zistenia porušenia (približne polovica uzatvorených prípadov), t. j. ukončenie konania orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže počas predbežnej fázy vyšetrovania z dôvodu nedostatku dôkazov. V niektorých prípadoch to mohlo byť spôsobené aj tým, že na splnenie požadovaného dôkazného bremena by bolo potrebné vynaložiť neprimerané úsilie, alebo potrebou stanoviť priority.

Hoci sa väčšina vyšetrovaní končí bez formálneho rozhodnutia, môžu byť napriek tomu dôležité z viacerých hľadísk. Po prvé, pri niektorých vyšetrovaniach sa objasňuje, že sťažnosti alebo obavy v potravinovom dodávateľskom reťazci sú neopodstatnené. Napríklad po tlačových správach počas kritického obdobia vypuknutia pandémie COVID-19 vyšetroval grécky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže obavy, že protisúťažné konanie mohlo viesť k nedostatku a/alebo zvýšeniu cien určitých poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže zistil, že počas pandémie COVID-19 nedošlo k výraznému zvýšeniu mediánu cien bieleho mlieka a múky z tvrdej pšenice v obchodných reťazcoch. Obavy mohli vzniknúť z dôvodu niektorých konkrétnych cien, ktoré neboli reprezentatívne pre situáciu v celej krajine.

V niektorých iných prípadoch zabránil zásah orgánov na ochranu hospodárskej súťaže porušeniu, ako to bolo v prípade protekcionistických dohôd opísaných v oddiele 3.5.5.

3.5. Druhy porušení, ktoré boli predmetom vyšetrovania a ktoré sa potvrdili

Hlavné druhy porušení, ktoré orgány na ochranu hospodárskej súťaže odhalili možno klasifikovať takto: horizontálne dohody (o cenách a obmedzeniach objemu) (32 %), dohody medzi predajcom a kupujúcim o stanovení cien ďalšieho predaja zo strany kupujúceho[41] (16 %), dohody o rozdelení zákazníkov (13 %), kolúzia vo verejnom obstarávaní (koordinácia viacerých predajcov pri predkladaní svojich ponúk) (12 %), dohody o rozdelení trhu (8 %), výmena citlivých obchodných informácií (6 %), zneužívanie dominantného postavenia zahŕňajúce stratégie na vylúčenie konkurentov, ako sú predátorské ceny, vylučujúce zľavy, nadmerné a nespravodlivé ceny (6 %). V mnohých týchto prípadoch orgány na ochranu hospodárskej súťaže zistili, že došlo k viacerým porušeniam súčasne. V nasledujúcich odsekoch sú uvedené príklady týchto druhov porušení.

3.5.1. Dohody o cenách a/alebo množstvách

Najčastejšie sa vyskytovali dohody o cenách. Kupujúci medzi sebou uzatvárali dohody o cenách a množstvách na úkor poľnohospodárov. Napríklad v júli 2019 uložil španielsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže pokutu desiatim najväčším španielskym a medzinárodným mliekarenským spoločnostiam a združeniam pôsobiacim v Španielsku za mliečny kartel, ku ktorému došlo v rokoch 2000 až 2013[42]. Hospodárske subjekty si vymieňali informácie o výkupných cenách surového kravského mlieka, objemoch nákupu a prebytkoch mlieka. Takéto správanie pripravilo chovateľov dojníc o právo slobodne rokovať o cene mlieka, čo ešte viac oslabilo ich vyjednávaciu pozíciu na trhu. Poľský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže podobne vyšetroval päť nákupcov[43] mäkkého ovocia (okrem iného ríbezlí, čerešní a sliviek), ktorí stanovili kúpne ceny ovocia, ktoré nakupovali od miestnych ovocinárov[44].

---

41 Prax známa aj ako „stanovenie cien pre ďalší predaj“.

42 Ďalšie podrobnosti sa nachádzajú v tlačovej správe plantilla nota de prensa.

43 Damex, Kam-Pol, Fructis, Kalbrok a Silver-Trans.

44 Poľský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže prijal rozhodnutie o uložení pokuty týmto nákupcom mäkkých plodov v marci 2026; https://uokik.gov.pl/zmowa-przy-skupie-owocow-prezes-uokik-naklada-kary.

Existovali aj dohody o cenách medzi výrobcami. Komisia napríklad uložila pokuty za praktiky stanovovania cien a rozdelenia trhu v rokoch 2000 až 2013 medzi významnými európskymi výrobcami konzervovanej zeleniny[45]. Konzervovaná zelenina zahŕňala fazuľu, zelený hrášok, zmesi hrachu a mrkvy a macedónskej zeleninovej zmesi (okrem kukurice a húb), ktoré sa predávali v konzervách alebo pohároch najmä pod vlastnými značkami maloobchodníkom a potravinárskemu priemyslu v celom Európskom hospodárskom priestore. Výrobcom bola jedna právnická osoba a dve poľnohospodárske družstvá.

Ďalšie prípady sa týkali stanovenia cenových indexov. Napríklad v roku 2018 uložil francúzsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže pokutu[46] združeniu vinohradníkov regiónu Côtes du Rhône (*Syndicat général des vignerons réunis des Côtes du Rhône,* SGVRCR) vo výške 20 000 EUR za protisúťažné konanie pri uvádzaní vín Côtes du Rhône AOC[47] v inom ako spotrebiteľskom balení na trh. Priemyselné združenie, ktoré je profesijnou organizáciou zastupujúcou vinárov, sa v rokoch 2010 až 2017 podieľalo na stanovovaní cien stanovením a šírením pokynov o minimálnych cenách a následných cenových odporúčaní svojim členom, ktoré sa týkali rôznych kategórií vín podľa farby a kvalitatívnej škály. Tieto opatrenia, propagované prostredníctvom publikácií, bulletinov a stretnutí, podporovali jednotné ceny pri rokovaniach o predaji, čím sa narušila hospodárska súťaž bez ohľadu na individuálne výrobné náklady.

A napokon v roku 2021 zistil rumunský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže existenciu protisúťažných horizontálnych dohôd medzi výrobcami vajec (piatimi výrobcami a združením výrobcov)[48], ktorých cieľom bolo kontrolovať a/alebo obmedziť ponuku vajec na rumunskom trhu vrátane prvkov, ktoré by znížili atraktívnosť vnútroštátneho trhu pre dovoz vajec. Konečným cieľom kontroly a/alebo obmedzenia domácej ponuky bolo zabrániť poklesu cien vajec.

45 IP_19_5911_EN.pdf.
46 Rozhodnutie č. 18-D-06 z 23. mája 2018 vydané v sektore vinohradníctva a vinárstva.
47 Appellation d'Origine Contrôlée.
48 Decizia-oua-site.pdf.

3.5.2. Dohody o stanovení cien ďalšieho predaja

Dohody o stanovení cien ďalšieho predaja sa zvyčajne týkali výrobcu a jedného alebo viacerých maloobchodníkov alebo veľkoobchodníkov. Napríklad grécky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v roku 2018 v odvetví výroby a predaja margarínu a masla uložil pokutu spoločnosti Minerva S.A., pretože sa dohodla s niekoľkými pridruženými veľkoobchodníkmi/distribútormi na cenách, za ktoré budú títo veľkoobchodníci/distribútori ďalej predávať výrobky spoločnosti Minerva[49].

3.5.3. Rozdelenie trhov

Holandský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v roku 2023 zistil, že štyria dodávatelia surovej mrkvy si medzi sebou rozdelili predaj priemyselným zákazníkom (výrobcom konzervovaných a mrazených potravín) v Holandsku, Belgicku a Nemecku. Dodávatelia sa medzi sebou takisto dohodli na určitých krížových dodávkach a kompenzáciách.

3.5.4. Kolúzia vo verejnom obstarávaní

Kolúzia vo verejnom obstarávaní zvyčajne zahŕňala koordináciu medzi viacerými predajcami pri predkladaní ponúk v obstarávaní organizovanom kupujúcim. Chorvátsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže napríklad v rozhodnutí z roku 2022 zistil, že štyria veľkoobchodníci koordinovali svoje ponuky týkajúce sa 14 skupín potravinových výrobkov v obstarávaní organizovanom zariadením sociálnej starostlivosti (*Dobri dom*) poskytujúcim služby sociálnych jedální v Záhrebe. Veľkoobchodníci týmto postupom určili víťazných uchádzačov pre jednotlivé obstarávané časti, čím v konečnom dôsledku vyvolali zvýšenie cien základných potravín pre občanov v ťažkej ekonomickej situácii[50]. Grécky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v roku 2018 takisto zistil, že družstvo (Friesland Campina Hellas) a spoločnosť (Mandrekas) koordinovali svoje ponuky vo verejných obstarávaniach na mliečne výrobky tak, že sa zdržali súčasnej účasti vo verejných obstarávaniach[51]. Švédsky vnútroštátny

---

49 ioei_tm_i_i_o_i_i_i_.pdf.

50 CCA detects first bid rigging cartel in public procurement – AZTN (Chorvátsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže odhalil prvý kartel koordinujúci svoju činnosť pri verejnom obstarávaní), https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2022/06/UPI-034-0317-01021-.pdf.

51 Δελτίο Τύπου – Διευθέτηση υπόθεσης.

orgán na ochranu hospodárskej súťaže zistil existenciu koordinácie ponúk aj pri mliečnych výrobkoch v prípade zahŕňajúcom spoločnosť ARLA Foods AB[52] v roku 2020.

3.5.5. Dohody o geografickom rozdelení trhu, protekcionistické dohody

Najbežnejšou formou geografického rozdelenia trhu boli tzv. protekcionistické dohody. Tieto dohody sa uzatvárali len medzi maloobchodníkmi alebo medzi hospodárskymi subjektmi na rôznych stupňoch dodávateľského reťazca s cieľom uprednostniť výrobky z ich vlastných členských štátov. Komisia spolu s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže začala niekoľko vyšetrovaní rôznych chárt o prenájme a podobných propagačných iniciatív v Belgicku, Bulharsku, vo Francúzsku a v Lotyšsku. Tieto iniciatívy boli vo veľmi skorom štádiu a zásah orgánov na ochranu hospodárskej súťaže viedol k ich zmene s cieľom vylúčiť diskrimináciu výrobkov z iných členských štátov, a tým zabrániť fragmentácii vnútorného trhu.

Okrem toho sa vyskytli prípady geografického rozdelenia predajných oblastí: v roku 2023 vydal rakúsky kartelový súd na žiadosť rakúskeho vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže rozhodnutie, v ktorom konštatoval, že dvaja výrobcovia cukru, spoločnosti *Südzucker AG* a *Nordzucker AG*, porušili článok 101 ZFEÚ prostredníctvom zosúladených postupov na trhu s priemyselným cukrom, konkrétne dohodou medzi nimi o zachovaní oddelených geografických predajných oblastí (v Rakúsku a Nemecku), čím obmedzili hospodársku súťaž a ovplyvnili cezhraničný obchod[53].

3.5.6. Zneužívanie dominantného postavenia

Vyšetrovania sa týkali najmä vzťahov medzi poľnohospodárskymi podnikmi a družstvami a slobody poľnohospodárov pri výbere družstva, ktorého chcú byť členmi. Najväčšie nemecké mliekarenské družstvo *Deutsche Milchkontor* (DMK) napríklad v roku 2018 v dôsledku

---

52 The Swedish Competition Authority takes legal action against Arla Foods for unlawful cooperation (Švédsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže podniká právne kroky proti spoločnosti Arla Foods za nezákonnú spoluprácu) | Švédsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže; Arla Foods is not granted leniency in a case on unlawful cooperation (Na spoločnosť Arla Foods sa nevzťahuje zhovievavosť v prípade nezákonnej spolupráce) | Švédsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže.

53 Cartel Court imposes a fine of EUR 4.2 million on Südzucker AG at AFCA's request; the decision is final (Kartelový súd ukladá spoločnosti Südzucker AG na žiadosť AFCA pokutu vo výške 4,2 milióna EUR; toto rozhodnutie je konečné): BWB Bundeswettbewerbsbehörde.

vyšetrovania[54] nemeckého vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže zmenilo svoje podmienky dodávok a skrátilo výpovednú lehotu na dodávku mlieka z 24 na 12 mesiacov, čím poskytlo poľnohospodárom viac možností na výber družstva a na výber podmienok dodávok.

Ďalšie prípady zneužitia dominantného postavenia sa týkali stanovenia neprimerane vysokých cien. Cyperský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v roku 2022 zistil, že organizácia Pancyprian Organisation of Cattle Farmers (Celocyperská organizácia chovateľov dobytka) zneužila svoje dominantné postavenie tým, že stanovila neprimerane vysoké ceny na ďalšom stupni trhu (mliekarenský priemysel).

4. Konzultácie a monitorovacie činnosti vnútroštátnych orgán na ochranu hospodárskej súťaže v poľnohospodárskom sektore

Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže zároveň na žiadosť hospodárskych subjektov v poľnohospodárskom sektore poskytovali poradenstvo v oblasti uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže. V predmetnom období bolo vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže doručených 53 takýchto žiadostí týkajúcich sa poľnohospodárskeho sektora.

Významná časť práce vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže spočíva aj v monitorovacích činnostiach. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v predmetnom období vykonali **22** sektorových skúmaní týkajúcich sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže na poľnohospodársky sektor. Táto práca spravidla zahŕňala sektorové vyšetrovania, prijímanie správ a advokačnú prácu.

Konkrétne sa uskutočnilo niekoľko konzultácií o dohodách o udržateľnosti s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže. Ďalej sa uvádza niekoľko príkladov.

- Nemecký vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže odpovedal na sedem žiadostí o konzultáciu o dohodách o udržateľnosti vrátane prebiehajúcej konzultácie

[54] Bundeskartellamt – Homepage (Domovská stránka) – Proceeding against DMK dairy discontinued (Konanie proti mliekarni DMK zastavené).

v sektore mäsa prostredníctvom iniciatívy Initiative Tierwohl[55] (v rámci ktorej sa zmluvné strany na základe obáv, ktoré vyjadril nemecký vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže, rozhodli od roku 2024 zrušiť povinnú prémiu, ktorú platia kupujúci zúčastneným poľnohospodárom, známu aj ako príplatok za dobré životné podmienky zvierat) a štyroch uzavretých konzultácií v sektore kakaa, rastlín, banánov a mlieka.

- Francúzsky vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže odpovedal na dve žiadosti o neformálne usmernenie: i) žiadosť dvoch priemyselných združení (*Coopération Agricole Nutrition Animale* a *Syndicat National de l'Industrie de la Nutrition Animale*) týkajúcu sa návrhu metodickej príručky zameranej na výpočet environmentálnej stopy zložených potravín, konkrétne ich uhlíkovej stopy[56], a ii) žiadosť združenia *Pour une Agriculture du Vivant* týkajúcu sa projektu, ktorého cieľom je pomôcť poľnohospodárom na francúzskom území financovaním a zabezpečením ich prechodu na ekologickejšie postupy[57] (čo by znamenalo uplatnenie článku 210a nariadenia o spoločnej organizácii trhov).

- Holandský vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže odpovedal na dve žiadosti o konzultáciu: i) žiadosť organizácie *Stitchting Milieukeur*, ktorá vypracúva a spravuje kritériá holandských značiek kvality pre plodiny pestované na ornej pôde, ovocie a zeleninu, mlieko, vajcia, okrasné rastliny (kvety, rastliny, stromy, kvetinové cibule atď.) a pripravené a spracované potravinové výrobky, konkrétne v súvislosti s dohodou týkajúcou sa nespracovaných zemiakov, zeleniny a ovocia, a ii) žiadosť združenia *Tuinbranche Nederland*, ktoré združuje podniky pôsobiace v sektore kvetov.

5. Záverečné pripomienky

Zdravá hospodárska súťaž v poľnohospodárskom sektore má zásadný význam pre zabezpečenie dosiahnutia cieľov SPP vyplývajúcich zo zmluvy. V poľnohospodárskom sektore bolo prijatých

---

55 Iniciatíva Tierwohl je projekt založený na dohode medzi poľnohospodárskym sektorom, sektorom výroby mäsa a sektorom potravinového maloobchodu, ktorej cieľom je odmeniť majiteľov hospodárskych zvierat za zlepšenie podmienok chovu zvierat.

56 Neformálne usmernenie 25-DD-01 z 29. januára 2025 o vytvorení systému kolektívneho financovania dodatočných nákladov a rizík spojených s agroekologickou transformáciou.

57 Neformálne usmernenie 25-DD-01 z 29. januára 2025 o vytvorení systému kolektívneho financovania dodatočných nákladov a rizík spojených s agroekologickou transformáciou.

niekoľko výnimiek z pravidiel hospodárskej súťaže, ktorých cieľom je predovšetkým posilniť a vyvážiť postavenie poľnohospodárov v agropotravinárskom dodávateľskom reťazci. Je dôležité, aby poľnohospodári aktívne využívali dostupné mechanizmy a výhody, ktoré prinášajú. V týchto rámcoch je stále značný nevyužitý potenciál, ktorý si vyžaduje väčšiu pozornosť. Výnimky v oblasti hospodárskej súťaže konkrétne ponúkajú rámec na organizáciu výroby a ponuky výrobkov poľnohospodárskymi podnikmi prostredníctvom organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov. Takéto organizácie nielenže využívajú potrebné výnimky z pravidiel hospodárskej súťaže, ale dostávajú aj finančnú podporu v rámci SPP. Okrem toho ponúkajú štrukturálne nástroje, ktoré poľnohospodárom umožňujú rovnocennejšiu účasť v obchodných vzťahoch s dodávateľmi a odberateľmi a riadenie rizík, investícií a riešenie problémov. Presadzovanie pravidiel orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže zároveň umožnilo zastaviť praktiky, ktoré poškodzujú poľnohospodárov na strane predaja alebo nákupu, ako aj týmto praktikám zabrániť. Výnimky z pravidiel hospodárskej súťaže sa naďalej vyvíjajú, pričom sa zachováva trhová orientácia SPP. V návrhu Komisie z roku 2024[58] sa identifikovali ďalšie možnosti posilnenia postavenia poľnohospodárov v reťazci. V čase pretrvávajúcej koncentrácie v predchádzajúcom (potrebné vstupy) a v ďalšom (potravinársky sektor) článku dodávateľského reťazca je spravodlivý a účinne presadzovaný rámec hospodárskej súťaže naďalej nevyhnutný na to, aby poľnohospodári dostávali za svoju prácu primeranú odmenu a zároveň sa zabezpečila ponuka za primerané ceny pre spotrebiteľov v súlade s cieľmi SPP podľa ZFEÚ.

[58] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci, 2024/0319 (COD).